

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

IV 63505

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 1 - ŠTEV. 1.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 2, 1923. - TOREK, 2. JANUARJA, 1923.

VOLUME XXXI. - LETNIK XXXI.

LLOYD GEORGE O POLOŽAJU V EVROPI

Zasedenja, kontroliranje, razvijanje, enektiranje, vse to pomenja eno in isto stvar, da se namreč odtrga provinca na levem bregu Rena od Nemčije ter jo priklapi Franciji. — Nobenega miru ni v teh govorinah. Izmučeni golob se vedno plapolja po zraku, kajti vodje ni še oteklo.

Piše David Lloyd George.

London, Anglija, 30. decembra. — Leto 1922 je bilo priča pristnega boja med narodi, da uveljavijo mirovne razmere po celem svetu. Tekom 1919, 1920 in 1921 'je bila Tarnatula še vedno v svoji krvi'.

Blamirani vojni ples je še vedno vibriral v njih organih in vsled tega niso mogli počivati. Pokanje pušk je bilo neprestano, in skrajno potrebnih odpočitek je bil nemogoče.

Niti ene dežele v Evropi ali Aziji ni bilo, koje čete bi ne oddajale sovražnih strelov na kakega zunanega ali notranjega sovražnika. Amerika je spustila navzdol zastor iz ognja, dokler se ta histerični vihar ne vleti.

Ali je imela prav?

Prezgodaj je še, dati odgovor na to vprašanje. Zadeva ni še popolnoma jasna, kajti številna pričevanja leta, kojih pričevanja so bistvena niso še stopila na pozornico.

Leto 1922 pa nam priča o številnih presenetljivih simptomih vračajoč se pameti v mučnih kontinentih. Pred letom 1922 ste vsepovsod zapazili razdraženost, prenapetost živcev. Najmanjši nesporazum, čeprav ni bil nameravan, je povzročil spor. Skoro vsakemu sporu pa je sledil udarce.

To je bil blazen svet, v katerem smo morali živeti. Kriki, prepirajoča se narodov so polnili noči ter jih delali nezno. Nekaj odlični generacijske izjave, da je bilo v eni dobi, — mislim leta 1920, — celih trideset vojn, malih in velikih, ki so se vršile vsopredno.

Kdo je bil kriv vsega tega?

Vsako in nikdo. Človeštvo je ravno tako prišlo iz doživljanja, ki je najbolj razburil živce, v celi svoji zgodovini ter ni bilo vsled tega odgovorno za svoja dejanja.

Milijoni mladih mož so leta in leta korakali skozi tako neusmiljen nali terorja kot si ga ni moglo predstavljati, razven v Mil-tonovem opisu bojnih prizorov, ko so bili padli angelji potisnjeni v globino. Ko pa je angelj miru povedel narode iz pekla, se ne smemo čuditi, da so trebili leta in leta, predno so zopet izpregledali ter prišli k pameti.

Leto 1922 pa je bilo leto počasnega obnavljanja. Na zunanji vidni znak tega je obstajal v izpremenjenem značaju mednarodnih konferenc, ki so se vršile tekom tega leta. Ultimatska vrsta konferenc je ugledala pot pristni mirovni konferenci.

Stara metoda, katere so se držali francoski državniki, je obstajala v tem, da se izkuje nove zahteve na konferenčnem nakovalu in da se jih pošlje v obliki ultimata narodom, s katerimi se, kljub mirovnim pogodbam, postopa kot s sovražniki. Nova metoda pa je obstajala v pogajanjih na temelju enakopravnosti.

Nemčija, ki ni imela nobenega brodogradništva v Pacifiku, ni bila povabljena na washingtonsko konferenco, ki je bila izključena iz drugih razlogov. Na konferenci v Cannes pa je bila zastopana Nemčija in na konferenci v Genovi so imeli tako Nemčija kot Rusija svoje delegate.

Washingtonska konferenca je bila v številnih ozirih najbolj značilna mednarodna konferenca, kar se jihi kdaj vršilo. Prvič v zgodovini so se zbrali veliki narodi, ki razlagajo z mogočnim orožjem, da razpravljajo o prostovoljni oskrbi svojih napadnih in obrambnih sil.

Omejitve skrčenja so pogojile vsi mirovni pogodbah, ki so jim v svojem poročanju v Versailleski mi-

LAŠKA PROPAGANDA JE PRIDNO NA DELU

Glasi se, da je velikanski val domoljubja prevzel vse sloje Italije in da dajejo vsi svoje dragocenosti državi. — Industrijalno življenje je bilo oživljeno.

Rim, Italija, 31. decembra. — Ko je ukazal Benito Mussolini dne 28. oktobra svojim črnosrajčnim "legijam", naj vprizore napad na Rim ter ga zavzamejo, je storil to z odločnim namenom, da enkrat za vselej odstrani stare politične stranke, ki so se izkazale, soglasno s fašisti, v teku zadnjih petdesetih let zlovlade kot povsem nezmogljive, da vodijo usode italijanskega naroda. Mussolini je hotel vlti v "izmučene in okorene žile parlamentarne države nov, sveži tek fašizma (po domače barabstva)".

V tem svojem poljetju je bil uspešen. Tako v notranjem kot zunanem življenju Italije se je pokazalo, da ji vlada nova, močna roka.

Mussolini pa je storil še več kot to. V kratkem času dveh mesecev je izpremenil duha Italijanov. Štirideset milijonov je predstavil težke realnosti življenja, kajti med Italijani jih je bilo dosti, ki so upali na boljše čase vspricho bližajočega se boljševeškega režima, kajti domnevalo se je, da je revolucija neizogibna in da ne bo nobene sile, ki bi se ji ustavljala.

Mussolini je strgal zastor razfeti komunizma. Boljševiška propaganda v Italiji je dosegla tako silo, da se moramo sedaj naravnost čuditi, kako je mogla Italija rešiti svojo individualnost.

Cela tri leta po zaključanju vojne je rešil Italijo le slučaj, da ni postala plen boljševiške revolucije. Italija je stala ob propadu in vsaki trenutek je obstajala možnost, da jo bo pogotnila anarhija ter rdeča revolucija. Vedno napredujoča rdeča revolucija je stavila človeka proti človeku, razred proti razredu. Sovražstvo je bila glavna inspiracija ljudi vseh slojev.

Delavci niso hoteli delati, da obogatijo s tem umazane kapitaliste. Kmetje pa so rajše pustili segniti svoj pridelek, da jim ne bo treba na ta način prehranjati "krvosejne buržoazije". Če je bil človek dobro bleden, je bil izpostavljen insultu na cestah. Pljuvati na narodno zastavo se je smatralo za zaslužno dejanje.

Sedaj pa je vse izpremenjeno. Mussolini kot ministrski predsednik je uveljavil program, kojega prvi člen se glasi:

Kapital ne more izhajati brez dela in tudi delo ne more izhajati brez kapitala. Nikakih privilegijev za prve in nikakih za druge, pač pa pravica za vse.

Tretji člen njegovega programa pa se glasi:

Le trdo delo nas more odrešiti.

Četrti člen pravi:

Demarni dolgovci so častni dolgovci.

V šestem členu pravi:

Lastnina in kontrakti so nekršljivi.

V sedmem izjavlja:

Vsak človek ima pravico do dela, a noben človek nima pravice stavkati proti interesom naroda.

TURKI POŠILJAJO OJAČENJA V CARIGRAD.

London, Anglija, 1. januarja. — Razen ojačenj, katere so poslali Turki proti Mosulu, pošiljajo neprestano tudi močne čete proti Carigradu. Neka kavkaška divizija je namenjena proti Tigrisu.

POLOŽAJ V AVSTRIJI JE VEDNO BOLJ SLAB

Položaj v avstrijski republiki je postal skrajno žalosten, kot poročajo z Dunaja.

Dunaj, Avstrija, 31. decembra. — Finančni položaj avstrijske republike je postal zopet skrajno žalosten, ker ni bilo mogoče spraviti skupaj notranjega posojila in ker ni mogel dobiti zastopnik najvišjega gospodarskega sveta. Avenal inozemskega posojila v znesku \$16.000.000.

Medtem časom pa je nameravani obisk kancelarja Seipela v Budimpešti le še povečal slabo razpoloženje na Čehoslovaškem, ki se je prvič pojavilo, ko je objavil kancelar svoj poziv na Ligo narodov, naj porabi slednja svoj vpliv v namenu, da napoti države, ki so bile stvorjene iz prejšnjega ozemlja avstro-ogrske republike, da zadostijo določbam Porto Rosa dogovora ter jih napoti, da sklenejo trgovske dogovore z Avstrijo.

Vsa ta dejstva poleg izjave belgijskega bankirja Jansena, da ne bo sprejel urada podpredsednika avstrijske Narodne banke, se smatra za slabo znamenje ter so v veliki meri pripomogla, da se je zopet pojavil pesimizem in ker je bilo s tem ustvarjeno domnevanje, da bo ženevski načrt glede finančne pomoči za Avstrijo fiasco.

Položaj, ki prevladuje v sedanjem času, je dal tudi povod za govorice v vladnih krogih, da bo mogoče le z največjim diskontom zamenjati sedanje bankovce za bankovce nove avstrijske Narodne banke, kar bi seveda pomenjalo toliko kot narodni bankerot.

TURŠKE ŽENE BODO DOBILE VOLILNO PRAVICO.

Carigrad, Turčija, 31. dec. — Halide Idib Hanum, koje mož je novi nacionalistični komisar Carigrada in ki je znana kot turška "devica Orleanska", radi uloge, katero je igrala v vojni proti Grkom, hoče nastopiti kot kandidatinja v poslanski zbornici v Angori. Tozadevne volitve se bodo vršile, kakorhitro bo sklenjena mirovna pogodba med Turčijo ter zavezniki.

Če bo izvoljena, bo postala s tem prva ženska, ki je bila kdaj izvoljena v kak turški parlament, (ki pa je, mimogrede rečeno, kaj moderna naprava, ker so dosedaj vladali Turčiji sultani z despotično silo.) Še vedno ni gotovo, če bo dana ženskam pravica glasovanja, vendar pa se glasi, da se Mustafa Kemal paša odločno zavzema za podelitev volilne pravice za ženske in sicer razditega, ker so izvršile sijajno domoljubno delo tekom zadnje kampanje v Anatoliji. V vsakem slučaju pa je prišel konec ženskega suženjstva v Turčiji in vsa znamenja kažejo, da bodo v najkrajšem času deležne istih pravic, katere uživajo njih sestre v drugih evropskih deželah.

MAJHNE IZPREMEMBE V RUSKEM KABINETU.

Reval, Letska, 1. januarja. — Iz Moskve poročajo, da so se v novem ruskem kabinetu završile le malenkostne izpremembe. Razen starih so ostali na svojih mestih vsi stari člani kabineta.

POTOP TURŠKEGA PARNIKA.

London, Anglija, 1. januarja. — Turški parnik "Pachabagthe" se je potopil v Marmarskem morju. Dvajset oseb je utonilo.

FRANCIJA ZAVRNILA NEMŠKI PREDLOG

Cuno, nemški kancelar, je objavil, da je Francija zavrnila predlog Nemčije glede reparacij. — Poincare je zmanjšal svoje zahteve.

Pariz, Francija, 31. decembra. — Kot v prejšnjih letih bo sledila tudi v tekočem neposredno po Novem letu medzavezniška konferenca.

V januarja leta 1919 je bila otvorjena velika mirovna konferenca.

V januarju leta 1920 se je uveljavilo mirovno pogodbo, ki je bila sklenjena v Versailles.

V januarju leta 1921 je določil najvišji zavezniški svet, da mora znašati skupna vojna odškodnina, katero mora plačati Nemčija, dvesto in šest in dvajset stotisočev milijonov zlatih mark, plačljivih v štiridesetih letih.

V januarju leta 1922, na konferenci v Cannes, pa se je znižalo vojno odškodnino na sto in dva in trideset tisoč milijonov zlatih mark. Nemčija je nato naprosila za delni moratorij ter ga tudi dobila.

V januarju leta 1923 pa se obeta konferenca, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju, kako naj se reši enkrat za vselej to mučno reparacijsko vprašanje.

Glasi se, da ni Nemčija zadostila pogojem moratorija in razpravljalo se bo o vprašanju, pod kakimi pogoji naj se dovoli Nemčiji nov moratorij.

Franciozi seveda nočejo popuštiti, ker so mnenja, da je Nemčija namenoma kršila člene dogovora in da skuša sedaj izogniti se vsakemu plačevanju vojne odškodnine. Francija pravi, da je izdala več kot sto tisoč milijonov frankov za opustošene pokrajine, ki pa so še vedno opustošene in neodrešene. (Kam pa je potem izginil izdani denar?)

Bližajoča se konferenca se bo razlikovala od vseh, ki so se vršile prej. Cilji te konference bodo isti kot oni prejšnjih, njenje metode bodo iste, a manjkalo bo impozantne postave Davida Lloyd George-a. On se solnči v pomembnih nasadih Algeciras-a, v južni Španiji in mesto njega je prišel danes v Pariz škotski konservativec, Bonar Law, da skuša uravnati lestvice pravice in dostojnosti med Francijo ter njenimi dolžniki.

Tudi francoski ministrski predsednik Poincare, ki je zaposlen s pripravi za konferenco, bo predstavljaval povsem novo postavo na tej konferenci. V zunanjem uradu se je glasil, da se je Poincare posvetoval s svojimi tovariši glede vseh podrobnosti, katere je treba še določiti, predno se bo sestala konferenca.

Kakšne zahteve bo stavila Francija, je za enkrat še tajnost. Jasno pa je, da bodo njene zahteve prav tako pretirane kot so bile zahteve na prejšnjih konferencah, ker nima Francija, — iz strahu pred premočjo Nemčije, — nobene druge želje kot uničiti jo v političnem in gospodarskem oziru.

PRED NOVIMI VIHARJI V ANGLESKI INDIJI.

Kalkuta, Indija, 1. januarja. — Po celi Indiji so se zopet pojavili resni politični nemiri. Indijski narodni odbor je izdal poziv, naj se nabere milijon dolarjev v propagandni fond. Domača vlada zahteva popoln bojkot vsega angleškega blaga.

FRANCOZI SE PEREJO NA VSE NAČINE

Loucher je mnenja, da je treba enkrat za vselej napraviti konec z reparacijami. — Pravi, da je politični položaj slab le v Rusiji in da bo kriza kmalu minula, če bodo zavezniki složni ter nastopili odločno s pomočjo Amerike.

Poroča Louis Loucher. (Prejšnji francoski minister za opustošene pokrajine.)

Pariz, Francija, 31. decembra. — Vsa znamenja kažejo, da so pričele prihajati Združene države konecno vendar do spoznanja, kako resen je položaj po celem svetu in da obstaja resnična nevarnost za vse narode sveta, če bodo obstajale sedanje kaotične razmere še naprej. Mogoče se naši ameriški prijatelji boje zopet utakniti svoje prste v evropsko žrjavico in da so presenečeni vsled obsežnosti in važnosti problemov, katere je treba rešiti na vsak način.

Prepričan sem, da je ta strah pretiran. Z drobecem dobre volje in sodelovanja lahko odstranijo narodi, ki so bili zvezani tekom vojne, sedanjo krizo in potom naporov, ki bi morda trajali eno leto ali dva, lahko nanovo ustanove trgovske odnose kot so obstajali pred vojno ter dajo s tem industriji potrebno sigurnost.

Predvsem moramo spoznati, da ni politični položaj, kot obstaja v Evropi, v resnici slab, — z izjemo Rusije. Res je, da smo lahko opazili sempatam zadrege, a v splošnem je bilo delo uveljavljanja na normalen način in pred kratkim smo opazili izboljšanje celo v Angliji, kjer je kriza radi nezaposlenosti še danes največja. Vprašanje valute je glavno, s katerim se peča danes Evropa. Povsem naravno je, da so izdali vsi narodi Evrope napaden denar za par let in to je deloma, vzrok sedanjega valutnega problema. Modifikacije, pogosto obsežne, ki so bile izvršene glede političnih meja, so imele za posledico ekonomsko nestanovitnost, katero je kriza glede valute le še povečala. Po mojem mnenju je slednji vzrok najbolj važen. Da rešujemo glavne narodnosti, smo bili prisiljeni določiti logične, primerne meje, ki bi v istem času odgovorjale političnim naziranjem. Te meje pa morejo postati logične z ekonomskimi stališča ter takrat, ko se bo industrijalno in poljedelsko proizvodnje v notranjosti teh dežel v polni meri uravnalo.

V dokaz temu navedemo lahko dva značilna vzgleda. V prvi vrsti Avstrijo, kjer predstavlja mesto Dunaj skoro polovico celega prebivalstva republike. Nova država očitno ne more živeti v ekonomskem oziru za dolgo časa, tekom katerega bo treba organizirati njene naravne vire in sile, razviti njene industrije ter izločiti veliko število državnih uslužbencev, ki žive sedaj edinole na državne stroške.

Druga primera je Madžarska, ki je predstavljala mogočen narod, proizvajajoč živino, pšenico in les, ki pa nima danes nobenega boljšega gozda ter more proizvesti v letih suše le sedemdeset odstotkov žita, katero potrebuje za prehrano svojega lastnega prebivalstva. Tudi v tem slučaju je uravnava potrebna ter bo treba uveljaviti ravnotežje med industrijalno in poljedelsko produkcijo.

Z nasveti in pomočjo velikih narodov morajo vse manjše sile, ki so bile ustvarjene vsled vojne, reorganizirati svoja narodna življenja v notranjosti svojih novih meja na tak način, da bodo lahko polagoma izenačile ali balansirale svoje trgovske zadeve. Ob istem času pa morajo uveljaviti ti narodi, ki žive sedaj pod režimom papirnatega denarja, koje-ga vrednost pada od dne do dne, reformirati svoj valutni sistem.

To velja tudi glede Nemčije. Pojasniti hočem s par besedami, na kakšen način se oziramo mi v Franciji na problem valutnih razmer v centralni Evropi.

Prvi korak naj bi obstajal v ustanovitvi centralne kontrolne naprave, ki naj bi imela naprimer svoj glavni stan v Bernu. Njen namen naj bi bil spraviti v promet novo novčeno veljavo v vsaki deželi, ki je bila prizadeta vsled vojne ter homatiji, ki so ji sledile.

Na ta način bi bilo mogoče izboljšati sedanji razoran položaj mednarodnih financ ter pomiriti razburjenje duhov, ki prevladuje sedaj v Evropi.

Sedaj je čas za nove vloge.

VSE VLOGE VROČENE NAM DO 10. JANUARJA, BODO OBRESTOVANE ŽE OD 1. JANUARJA PO

4%

Početkom vsakega novega leta se otvori več novih vlog kakor tekom celega ostalega leta. Tudi početkom prihodnega leta bodo tisoči naših rojakov položili temelj svojemu bodočemu premoženju. Ali hočete biti tudi vi eden izmed njih?

ZAUPAJTE VAŠE PRIHRANKE STARI SLOVENSKI BANKI

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

(Adverti)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

LAŠKA IN NAŠA PROPAGANDA

Celemu svetu je znano, da je sedanji italijanski ministrijski predsednik Mussolini usurpator, doktorat, ki se je dvignil do najvišje sile v državi le vsled tega, ker je ustrahoval s svojimi barabami celo Italijo.

Če bi bile svetovne sile dosledne, vsaj kot se delajo v slučaju sovjetske Rusije, bi morale prekiniti vse diplomatske odnose z Italijo, kajti Mussolini ni zasedel svojega mesta potom rednih parlamentarnih običajev, — kajti navidez obstaja v Italiji še danes parlamentarizem v modernem zmislu besede, — pač pa z nasiljem, ustrahovanjem.

Pritlikavi italijanski kralj se je ustrašil, se zbal za svoj omahujoči stolec ter sprejel v avdijenci Benita Mussolinija, potem ko je slednji ukazal svojim pristajem, naj odkorakajo proti Rimu ter ga zasedejo, makar s silo. To je bilo dejanje, ki bi v drugih državah pripravilo Mussoliniju vrv na vesalnih, ne pa stolec ministrskega predsednika.

Italija pa je seveda drugačno dežela, in soditi jo moramo po drugih standardih.

Največja nesramnost pa je, da so sprejeli ostali zavezniki, ki vedno izjavljajo, da vlada narod, ta banditski čin kot nekaj povsem naravnega ter sprejeli Mussolinija v svojo sredo kot nekakega heroja ali polboga, čeprav ni nič drugega kot diktator, ki nima v rimskem parlamentu več kot štirideset ljudi izmed nekako petstotih.

Ameriška vlada pogosto ni priznala vlad centralno in južno-ameriških republik, ki so padle v roke diktatorjev, a v slučaju Mussolinija molči, in sprejela bo poslanca, katerega je poslal on — čeprav je ta poslanec vse časti in uvaževanja vreden človek.

Kaj pa je resnični vzrok tega presenetljivega uspeha fašizma, ki ne pomenja nič drugega kot izraz italijanskega narodnega duha, ki se voljno klanja nasilju ter liže roke despotov, ki pa postane prepoten ter tiranski, kakor hitro se mu nudi prilika za to?

Vzrok tega je uspešnost italijanske propagande v inozemstvu.

Med vojno in po vojni je izdala Italija milijone in milijone dolarjev, da predstavi inozemstvu svojo stvar, sebično in umazano, v najlepši luči.

Ameriško časopisje, ki gleda le na denarni uspeh, je sprejelo proglase te propagande radevolje, kajti domnevalo je, da služi pravičini in koristni stvari.

To smo najbolj občutili v času reške krize, tekmo lažnjivega in hinavskega obnašanja italijanske vlade v za deva lopovskega napada D'Annunzija na Reko.

Vse svoje lopovščine, vsa svoja izdajstva, vsa kršenja dogovorov upravičujejo Italijani s takozvanim "sacro egoismo", z izjavami, da so interesi italijanskega naroda več kot mednarodna morala in poštenost.

Jugoslovanska država, mlada in čila, je bila ustanovljena iz razvalin Avstro-Ogrske.

Ničesar pa ne čujemo o njej.

Njena vlada, kateri manjka širšega obzora in ki obstaja po večini iz omejenih advokatov, ki niso še nikdar prišli v stik z zunanjim svetom, zanemarija glavno delo, katero mora vršiti moderna država, — propagando in proti-propagando v inozemstvu.

Dosti več bi slišali o Jugoslaviji v ameriških listih, če bi se njeni vodilni krogi zavedli tega dejstva.

Izgledi za poljedelstvo leta 1923.

Povodom novega leta je ministar za poljedelstvo (Secretary of Agriculture) izdal poročilo, v katerem pregleduje poljedelske razmere minolega leta in napoveduje, kako so izgledi za poljedelstvo v prihodnjem letu.

Pred dvajsetimi meseci — pravi Secretary Wallace — je večina izmed šestih milijonov farmerjev v Združenih državah ravnokar začela plezati dolgo, trdo steno navzgor iz doline gospodarske depresije. Niso se prišli do vrha, kjer sije solnce prosperitete. Res je, da so nekateri omagali na poti. Drugi so še vedno globoko v dolini. Vendarle, ako

se malec ustavimo in pogledamo nazaj, vidimo, da večina je že preplezala znatno pot navzgor, in smemo vstopiti v novo leto z obnovo nadeja in z onim pogumom, ki izvira iz prepričanja, da zares napredujemo.

Pred enim letom, ko sem govoril o izgledih za poljedelstvo v l. 1922, rekel sem, da sicer ni bilo nikakega razloga pričakovati za bližnjo bodočnost preveč dobrih časov za farmerje, da se pa obeta boljše časi toliko za farmerje, kolikor za one, katerih posli so večinoma odvisni od njih. Minolo leto je vresničilo to obljubo. Rečeno na splošno, časi so boljji

nego pred letom dni, toliko za farmerje koliko za industrijo.

Na sploh letina je bila dobra. Cene večjih pridelkov so večinoma znatno višje. Dočim so se sorazmerno povišale tudi cene onih stvari, ki jih farmer mora kupovati, je skupna svota, ki jo bodo poljedelci prejeli za letošnje letino, za biljon in pol dolarjev večja kot ona svota, ki so jo prejeli za lansko letino. To bo brez dvomno pomenjalo boljše čase na farmah, in ljudje na deželi bodo v stanu popustiti nekoliko of tesnega varčevanja, do katerega so bili prisiljeni v prejšnjem letu.

Stroški za poljedelska dela okoli letošnje letine so se nadalje znižali. Vozarina se je tudi nekoliko zmanjšala. Stopilo je v veljavo mnogo koristnih zakonov, in še več jih bo to zimo. Obrestne mere so nižje, in kredit je olajšan. To je omogočilo mnogim farmerjem, ki so bili v precej hudih zadregah, da so poravnali svoje obveznosti in premagali svoje težkočice.

Ali je še vedno nekoliko temnih točk. V nekaterih delih je bilo vreme neugodno, in pridelkov

je bilo manj; radi tega so farmerji v teh delih bilo jako na slabem. Tovarna vozarina na železnice je še vedno previsoka, zlasti za one, ki morajo daleč prevoziti svoje izdelke na trg.

Davki so visoki, ali to je večnoma vsled krajevnih pristojbin, glede katerih farmerji sami lahko imajo odločilno besedo.

Jako zadovoljivo je naraščanje poljedelskega združništva za prodajo izdelkov; še več zadrževanja organizira na zdravni gospodarski podlagi.

Razum-pomoči, ki jih nudi zakonodaja in delovanje vlade, delujejo močne gospodarske sile na to, da se vzpostavi bolj normalne razmere med poljedelstvom in drugimi industrijami.

Bolj kot nekdanj poprej se za vedajo tudi druge skupine, kaka nevarnost tiči v tem, ako poljedelstvo slabo stoji, in povsod se opazuje poštena želja, da se pomaga farmerju do izboljšanja njegovega položaja.

Vse skupaj vzeto, imamo dober razlog, da pričakujemo boljše čase za poljedelstvo v letu 1923.

Iz Slovenije.**Narodno-gospodarska slavnost.**

Iz Maribora poročajo: Dne 19. nov. je bila v Mariboru pomembna narodno-gospodarska slavnost, ki je prav sijajno potekala. Pred monumentalnim stavbiščem Vinarke in sadjarske šole, ki je ta dan obhajala svojo 50letnico, je začela ob 10. dop. svitati vojska godba. V led krasnega solnčnega dneva je poleg številnih, iz vseh strani Slovenije došlih odličnih gostov prisostvovalo tudi mnogo Mariborčanov. Ob pol 11. se je do zadnjega kotička napolnila okrašena slavnostna dvorana, kjer je sedanji ravnatelj zavoda g. Žmavc s prisrčnim nagovorom pozdravil goste in zastopnike oblasti, med njimi polk. namestnika Hribarja, načelnika ministrstva poljoprivrede i voda Aca Jovanovića, načelnika Saneina, dvornega svetnika Kremenška in okr. glavarja dr. Senekovića iz Ljubljane, kmetijskega svetnika Rohmana, poslanca dr. Kukovca, Ureka in Mrmolje, višjega nadzornika dr. Poljanca, okr. glavarja dr. Lajničiča, župana Grčarja, polk. Miladinovića, nadsvet. Kerševana, zastopnika cerkve dr. Mateka, rektorja dr. Ulmanškega iz Zagreba in nešteto drugih zastopnikov uradov, korporacij in zaslužnih mož ter bivše gojence zavoda, ki so bili v lepem številu navzoči. Spontane ovacije so priredili navzoči zavodnemu sosedu, rodoljubu-starčku dr. Turnerju, katerega je g. ravnatelj posebno prijazno pozdravil. Polk. namestnik je nato opravičil službeno zadanih ministro poljoprivrede Puelja, sporočil njegove pozdrave in čestitke zavodu ter v daljšem govoru opozarjal na važnost gospodarskih šol. Končno je imenom ministra Puelja otvoril srednjo kmetijsko šolo v Mariboru. Načelnik Jovanović je v simpatičnem govoru razvil naloge srednjih gospodarskih šol in njih pomen za razvoj gospodarstva in kulture ter želel vinarstvu kot novo otvorenju srednji kmetijski šoli čim največ uspeha. Ravnatelj Žmavc je prečital celo vrsto brzojavnih pozdravov in čestitk, med njimi tudi bivšega dolgoletnega ravnatelja Zweiffelja iz Avstrije ter nato podal v lepem, pregledno sestavljenem referatu zgodovino zavoda tekom 50. let. Za našo minuloost je zanimiva njegova konstatacija, da je bilo v tem, Slovenem namenjenem zavodu prepovedano gojencem govoriti slovensko, čitati slovenske knjige, da, celo strokovne. Da so mogli Slovenci slediti pouku, so uvedli zanje poleg dvestoletne učne dobe še enoletni pripravljalni letnik, ki je ob prevratu seve odpadel. Z zavodom, ki ima 20 zgradb in zgradbic, je združeno goščevstvo v obsegu 1000 oralo. Kmetijski svetnik Rohman je potem v izčrpnem referatu govoril o kmetijskem šolstvu v Sloveniji ter med drugim konstatiral, da razen Čehoslovanske nobena druga država v Srednji Evropi ne kaže toliko smisla za podpiranje kmetijskega šolstva kot ravno Jugoslavija. Te podpore pa je v Jugoslaviji specijalno deležna predvsem Slovenija, ki ima 3 kmetijske šole, večino večja Hrvatska le 4 in še večja Srbija samo 5. Med našim ljudstvom dal ni pravega umevanja in

odziva za kmetijsko šolstvo, katerega je treba uvajati od zgoraj; v Prekmurju se celo branijo kmetijske šole. Tu ima učiteljstvo in duhovščina na deželi še mnogo narodno-probujevalnega dela! Ob koncu slavnosti sta bila obdarjena 2 zavodova uslužbenec, ki služita tam že 47 let in 25 let. Nato so se zborovali za spomin zavodu skupno slikali, gosti so bili pogosteni. Popoldne so si skupno ogledali krasno vrtnarsko podjetje "Vrt" Džamonja in drug, kjer so obudovali zlasti tisočere ciklame in krizanteme.

Ispremembe v državni službi.

Ivo Sanein, šef oddelka za kmetijstvo pokrajinske uprave za Slovenijo, je bil pomaknjen v IV. činovni razred državnih uradnikov; vladni svetnik Alojzij Pavlin, predstojnik veterinarskega oddelka pri oddelku za kmetijstvo v Ljubljani, pa v V. činovni razred drž. uradnikov.

Podpolkovnik v rezervi Ethim Ravnihar, poveljnik in upravnik državne žrebarne na Selu, je na lastno željo vpokojen.

Okrajni zastop v Slov. Bistrici.

Namesto Petra Novaka, ki je nedavno umrl, je imenovan za gerenta okrajnega zastopa v Slovenski Bistrici Alojzij Pintar, trgovec v Slovenski Bistrici.

Nov gerent v Trbovljah.

Frane Mereina je razrešen dolžnosti občinskega gerenta v Trbovljah. Na njegovo mesto je imenovan za gerenta te občine Robert Plavšak, učitelj v Trbovljah.

Pozitivnost Kranjčanov.

Podružnica Jugoslovanske Matice za Kranj in okolice je povodom druge obletnice rapalske pogodbe priredila zbirko radodarnih doneskov, ki je dosegla samo v mestu Kranju dosegla 14.000 K. Med rodoljubi so dotovali večje zneske: Vinko Majdič 2000 K, firma Indus 1200 K, Fran Sirc, Marušič in podružnice tamšnjih bank po 400 K. Pričujejo se prispevke iz okolice Kranja.

Obsojeni humoristični ponočnjak.

Pred mariborskim kazenskim senatom se je zagovarjal carinski sluga Jožef Völker, ki je v precejšnjih alkoholskih objemih žalil stražnika, ki ga je z njegovo družbo po policijski uri gonil iz gostilne. Völker je sicer doma iz Pobrežja pri Mariboru, vendar se je stražniku legitimiral sledeče: "Jaz sem od carine, švabske matere, srbski sin, kaj vas briga moje vino, vi ste pijan, ajdite dalje!" Sodisce mu je za to megalomanijo prisodilo 14 dni zaporu.

Nesreča na vlaknu.

Bilaz Laškega bi se bila lahko pripetila večja nesreča. K vlaknu, ki odpelje iz Celja okrog pol petih popoldne, je priključil poseben voz za dijak. Med vožnjo so se ti prepirali sem in tja, pri čemer se vrata, ki niso bila zaprta, naenkrat odpro. Ven pade en dijak, drugi pa se srečno obvisi na stopnicah. Tudi prvi je po izrednem naključju padel na mehko ter odnesel le neznatne poškodbe na nogi.

Peter Zgaga

Naslednja novica, povzeta po ljubljanskem "Slovenecu" bo morda koga v Chicagi zanimala: Anton Kristan, bivši socijalistični voditelj, bo kmalo odstopil kot državni ravnatelj državnih posesti v Banatu. Ta služba mu nese po par milijonov na leto. Gospod Kristan bo odpotoval v Zagreb, kjer bo postal ravnatelj mogočnega jugoslovanskega denarnega zavoda.

"New York American" poroča danes na prvi strani:

Miljonarjevo ženo so prijeli ter jo obtožili umora.

Prihodnja vest o tej zadevi, ki bo kaj malo zagledala beli dan, se bo glasila:

Porotniki so odšli na kratko posvetovanje ter se vrnilo rekoč, da milijonarjevo ženo ne smatrajo krivim umora.

Eno samo dejstvo je več vredno kot cel vagon dokazov.

V pariških restavracijah so uveljavili "free lunch".

Ta lepa navada je obstajala tudi v Ameriki, dokler nismo začeli pošiljati zaveznikom hrane.

V izložbah raznih trgovin po Ljubljani so se začeli pojavljati v zadnjem času značilni napisi: Tukaj se govori tudi slovenski.

Kakšno bo leto, ki smo ga večerjali začeli? Težko je pisati prerokovanja, toda tukaj jih je nekaj, ki se bodo najbrže uresničila:

V tem letu bo precej štrajkov, toda le malo bo takih, da bodo imeli delavci od njih kaj koristi. Noben delavski voditelj ne bo prišel na beraško palico.

Farna šola v Chicagi ne bo še to leto dovršena.

V Miljondolarski fond se ne bo nabralo niti centa več.

Semptom bo kak dopisnik zaključil svoj dopis z besedami: Sedaj pa poizkusim vse rojake in rojakinje širom Amerike.

In morda bo tudi kdo začel svoj dopis z besedami:

Ker še dolgo časa ni bilo iz te naselbine nobenega glasu, sem se jaz namenil napisati par vrstic...

Moški bodo v srečo proklinjali kratke kikle. In tudi ženske ne bodo žnili nič kaj zadovoljne.

Par prošelj bo prišlo iz starega kraja z naslovom: Ameriški rojaki, od vaših dolarjev je odvisen obstoj našega naroda.

V jugoslovanski vladi bodo razne izpremembe, toda Pašić bo še vedno ministrijski predsednik, čemu da Bog zdravje in srečo.

Razmerje med Jugoslavijo in Italijo se bo poostrišlo, toda preko meje bodo samo pljunki leteli, strela pa ne.

V tem letu ne bo rekla Nemčija zaveznikom: Plačala bom vse, kar zahtevate od mene.

Ameriški dolarji ne bodo po pet kron kot so bili pred vojno. Tatove bodo obešali, tatice bodo izpuščali.

Miljonarski morilec Ward ne bo obsojen.

Vrane ne bodo vranam oči izključevale.

Velika Blaznikova**Pratika**

(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino	20c
25 pratik	\$3.75
50 pratik	\$6.50
100 pratik	\$12.00

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street New York

Dobro se tudi pri mestnih

82 Glas Naroda.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Idnuta

Inkorporiran 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MNJN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplaćanih smrti: JOHN MOVERN, 413 — 13th Ave. East Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOSE V. GRAHEK, 848 N. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZRAŠNIK, Room 106 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje so uradnih zadev kakor tudi denarni poljavnice naj se pošiljajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošili na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov i bolnišnice spicvala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor eli postati član te organizacije, naj se zgodi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se ga obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Jugoslavija irredenta.

Naprej v znamenju ricinovega olja.

Nekateri fašistovski četaši v Trstu so zatekli na ulici komunističnega mestnega svetovaleca Juraga, ga prepeljali na sedež fašista ter mu dali izpitni količino ricinovega olja. Tudi iz Sežane se poročilo, da je neki tamkajšnji fašist dal piti nekaterim komunistom ricinovo olje. Tedaj je šel vodja sežanskega fašista v Videm ter izpovedoval kazen za dotičnega fašista. Vodje fašistov pravijo, da tu gre le za prestopke posameznikov ter da vodstvo teh činov ne odobrava. Kako si potem tolnačiti čin nad Juragom, ko se je vendar zgodil na sedežu fašista? Če gre na ta način naprej, potem bo ves uspeh prevrta ta, da je sicer nova vlada, drugače pa ostane vse — pri starem.

Počenjanje modrosrajčnikov na Goriškem.

Iz Rimenja poročajo: V našo vas je prišla gruča oboroženih mladeničev; imeli so modre srajce (nacionalisti). Otroci so, zagledavši jih, začeli vpiti: Fašisti so tu! Vsačani so iz radovednosti tekli gledat prisilce. Bili so v mnogih hišah ter povpraševali po prostorih komunističnega krožka. Ko so izvedeli, da takega v vasi ni, so jo mahili proti Logu. Med potjo so odstranili tablo, ki je visela nad studencem in na kateri je bilo napisano v slovenscini običajno svarilo. Prišedši k šoli, so se njeni bližnji ustavili. Nekaj jih je šlo v šolo, drugi pa so se ustavili blizu nekega poljskega vodnjaka, v katerega so nametali za zabavo mnogo kamenja. Ona gruča, ki je odšla v šolsko poslopje, je raz okno razvesila šolsko zastavo, kljub temu, da istega dne nismo praznovali nikakršnega dne.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDNEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in p nizki cenah.

Všeraj se bile naše cene sledile:

Jugoslavija:

Raspotilja na zadnje polte in isplačuje "Kr. poštni čekovnjak" "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Cibi, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač naša hiša, isplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.05	1,000 kron	\$ 20
400 kron	\$ 1.40	5,000 kron	\$150
500 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$300

Italija in sosedno ozemlje:

Raspotilja na zadnje polte in isplačuje "Jadranska banka v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 3.10	500 lir	\$270
100 lir	\$ 5.80	1000 lir	\$500
300 lir	\$16.50		

Za pošiljavo, ki presegajo znesek dvestotisoč kron ali petstotisoč lir dovoljemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, men. Po večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati stalne cene vsaj. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke. Glede isplati v ameriških dolarjih glejte poseben oglas tem listu. Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke

Med dvema stoloma.

Ant. Adamič.

Bila je vonjava in vitka kot li-
lija. Rdeči, mali ustni, fin orlov-
ski, prozoren nos, kot iz voska
velike plave oči in rjavi kodri
nad belim in gladkim čelom. Po-
žirala je romane, igrala je klavir
in sanjara o vitezu, ki mora
vsak trenutek prihrumeti na spe-
njenem beleu.

Student Sever se je bil zgle-
dal v poštarjevo in gostilničarje-
vo hči Vido. Njena sanjarska na-
rava je bila zanj ideal. Njej na
čas je zlagal pesmi in pisal dnev-
nik. Vsako njeno kretnjo, vsako
besedo in vsak njen nasmešek je
opazoval, tedaj je pisal počasi in
kaligrafično, lepo; pero mu je dr-
selo po belem papirju previdno
in nežno, kot bi s prsti božal nje-
ne drobne in mehke dlani.

Vida je imela svojega paža. . .
Kamorkoli je šla, Sever je bil za
njo kot senca, ali se ji je pa pri-
držil. Z oči jo je poljubljaval, v
lase ji je pletel vence sonetov in
se opajal ob šumu njenih krič.
Njeni roditelji so jo karali,
svarili, a ona se je branila:

— Mladenci tako mlad in ide-
alen! Angelov se ne bojim!

Ko je sedel nekdo nem in zara-
deh oči poleg nje, ga je prijala za
roko:

— Pesnice imam dovolj; jaz bi
rada videla vaš dnevnik! — Kar
zapovedala je.

Prestrašen je krivil: — Ne, go-
spodična Vida, tega pa ne.

— In če vas prav lepo prosim?
— Sklonila je glavo in mu po-
gledala globoko v oči. Sever je
svoje povesti in molčal. — Moje
ljubezen izgrava, zlorablja. O
zvižnec! — se mu je utrlilo
podzavestno.

Da, prav tako je naša prak-
tiska zapeljaval prvega očanca
v raj. Vida ga je preprošila:

— No, dobro, prinesem ga,
se je udal, ves zmeden. — Ker ta-
ko želite, toda iz rok ga ne dam.
Kvečjemu da bom sam, in na glas
seveda, braj, kar se bo zdelo me-
ni.

— Torej, častna beseda! — Vse
kaj je zapisano, posebno še o
zadnji nedelji. Me zanima.

Domenila sta se, da prinese
svoj dnevnik takoj drugi dan po-
polne v vrtni salon, kjer bosta
sama in nemotena.

Sklanjala se je v svoje vezenje
in je pazljivo sledila stavkom: —
Sever, zardel do ušes, je bral:

— 5. oktobra, nedelja zvečer.
Da vas prekinem, — se je
oglasila Vida. — Kajne, da ste
bili tedaj užaljeni, ker nisem se-
dela poleg vas? Je bila pač taka
družba in nisem mogla drugače.

— I, kaj. Dolgočasni sem se, in
zato sem odšel domov.

— In ste napisali svoje dojme,
kaj ne? Prosim, berite!

— 5. oktobra, nedelja zvečer.
Kakor običajno sem "Na pošti"
naročil brizganec in prižgal ciga-
reto. V kolobarjih dima sem u-
gledal njen obraz. . . (Sever je po-
molčal in očividno preskočil ne-
kaj vrstic). Med došlimi gosti
sem opazil korenjaško osebo, ad-
junktka Gorjupa, ki že več tednov
nadomestuje menda obolelega a
junktka Kreča. Gorjup mi je skraj-
no nesimpatičen. Priznati pa mo-
ram, da je lep človek, le da je
preveč divje nature. Moja krizan-
tema —

— Kako to: divje nature? —
je hlastno vprašala Vida.

— Kako pa, kot divji, — se je
čutil. — Tak je kot Simson z gri-
vo. Še smejeti se ne zna. Napije
se in rogovilji kot nor.

Vida je stisnila ustni in za-
vzdihnila. Sever je gledal v dnev-
nik in potem nadaljeval:

— Moja krizantema se boji —
Vida ga je zopet prekinila:

— Kakšna krizantema? Menite
morda mene. Kakšno čudno ime
— ah!

— Nič ne rečem, — je dvignil
Sever desnico in bral dalje:

— se ga boji, da! — se boji nje-
govih oči. Vabil jo je, da bi sedla
poleg njega, toda ona tega ni ho-
tela in je sedla njemu nasproti.

Krizantema se je vsa žareča v
obraz ozrla večkrat k mizi, kjer
sem sedel jaz. Bog jo blagoslovi.
Rad bi prisedel k oni mizi, toda . . .

Ta trenutek je vstopil adjunkt
Gorjup. Vida je kakor obstokne-
la; potem je položila vezenje na
mizo in se naglo dvignila. Gor-
jup se je srdito ozrl na Severja in
je krenil nazaj; Vida za njim.
Sever je zaprl dnevnik, odšel
brez pozdrava in pri vrtnih vr-
atih domov.

Se isti večer se je vrnil, toda
brez dnevnika. Sedel je v prvi so-
bi za mizo v kotu, kjer je toliko
večerov že preždel v pogovoru z
njo. Srebal je brizganec in se dol-
gočasil. Za vsak korak po hiši,
za vsak šum je obračal glavo pro-
ti kuhinjskim vratom. Zakaj je
tako dolgo ni danes?

Prihajali so gostje, drug za
drugim. Samo uradništvo. V dru-
gi večji sobi je bila pripravljena
dolg, belo pogrnjena miza in vsi
gostje so sedeli za to mizo. Prišel
je tudi adjunkt Gorjup v žaketu,
z belim nageljnjo v gumbici.
Sever je vprašal natakario, kaj
vse to pomeni, in ona mu je od-
vrnila, da praznujejo gospodje
odhodnico gospoda Gorjupa.

— Ah, — se je izvilo Severju
radostno.

Prišla je tudi Vida, vsa lepa,
toda bleda in z vrtinco v laseh.
Pozdravila je oživljenega Sever-
ja in potem zopet odšla.

V sosednji sobi so se vrstili o-
bičajni govori, slavošpevi, fraze
in venomer so trkali s kozarci.
Ko je bil oficijelni del končan, se
je pojavila zopet Vida; šla je kar
h gostom. Vzklicali so veselo in
jo posadili za mizo.

Sever se ni mogel načuditi, da
je sedla Vida poleg — Gorjupa.
Še bolj se je prestrašil, ko je o-
pazil, da je segel Gorjup v njene
lase in se polastil njene rože. —
Zdaj in zdaj jo bo zahtevala na-
zaj. Ali ne. — Ne. . . Gorjup ji je
podaril svoj nagelj in ona — o
gorje! — ona si ga je vtaknila v
lase. Sever je skril obraz v dla-
ni. Gotovo pol mukotrpne ure se
ni ozrl več v ono sobo.

Kot dehteč oblak neshišno se
je nagnila Vida k njemu. Zasmil-
ilo se mu je lice, kot bi zagledal
rožni dan. Toda odpustil ji se ni.

— Kam pa odhaja ta Gorjup?

— Daleč — v Zagreb. Jutri
zjutraj se že odpelje.

— Kaj sta se zmenila, da sta
se olepčile s cveticami?

— Tiho bodite, prosim, saj ve-
ste, da imam rada rože.

— Toda v tem času so že odeve-
tele! Naročila sta jih iz mesta,
kajpada, — je vrtal Sever že ne-
kako oblastno. Vbadal je užaljen
pogled v nagelj in najrajši bi ga
ji iztrgal iz las.

— Vi me ne umejete, — se je
nasmehnila Vida otožno in je od-
šla v kuhinjo. Za dolgih deset mi-
nut se je povrnila — brez nagel-
ja.

Kje je bila ta čas? — Nesla je
nagelj v svojo sobo, napolnila je
vazo z vodo, poljubila je beli na-
gelj in ga vtaknila v vazo, ki jo
je postavila na omarico poleg po-
stelje.

Vidi danes ni bilo obstanke. V
veliko, vedno glasnejšo sobo ni
šla več, pa tudi k Severju se ni
upala prisesti; bala se je njevo-
jih očitaj. Kar nepričakovano
pa mu je podala roko v slovo.

— Pridržaval jo je:

— Še malo, — je prosil.

— Ne pusti mati! Ah, tako sem
nesrečna, — je zavzdihnila in mu
je enkrat pomigala z roko. Tudi
Sever je odšel, prepričan, da ga
ima Vida rada.

Gorjup je obhajal svojo odhod-
nico. Prešerno se je smejal; po-
rogljivo se je zahvaljeval za po-
slovnico, veliko je pil in potem
območnil. O polnoči je bil vi-
njen. Priplazil se je v prvo nad-
stropje pred Vidino spalnico in
je potrkal.

— Srček, ali spi, ali pa noče
odpreti, — je momljal in se spo-
tikaje se tipal nazaj. Prišel je
med prijatelje, je zvrnil poln ko-
zarec in ga zagnal v kot sobe. —
Tudi več drugih kozarcev je po-
metel v kot. Mirili so ga, se mu
smejali, on pa je divjal. Naposled
je zarinil steklenico v okno, da

Borden-ovo kakovost—za isto ceno kot navadne vrste.

Borden-ovo Evaporirano mleko je čisto
mleko z dežele, proizvedeno pod naj-
strožjo inšpekcijo in nadzorstvom. Pos-
topa se z njim z gorkoto ob nizki
temperaturi, ki ji odstrani nezamerno
vodo potom evaporiranja ali izhlapeva-
nja ter sterilizira bogato, smetane polno
mleko, ki je preostalo na ta način.

TIPIČNE BORDEN-OVE VARNOST-
NE ODREDBE.

Črede, iz katerih pride mleko, so na-
primer posebno inšpicirane ter redno
pregledane od zdravnikov ter ob-
držane popolnoma čiste. V namenu, da
dobite mleko največje povprečne kaka-
vosti, zmešajo mleko različnih vrst go-
veje živine, da se zagotovi na ta način
največjo redilno vrednost.

Kondenzarnice, kjer se spravlja mleko
v zapечатene skatljice, so pod nepre-
stanim nadzorstvom in še posebno, iz-
vanredno preiskavo se izvrši v naših
laboratorijih glede vsake skupine
Borden-ovega Evaporiranega mleka,
predno se jo odpo-
lje vašemu grocerju.

Mleko doseže vedno
posebne standarde, ki
so bili uveljavljeni.

Vedite, da dospe
v vašo hišo v istem sta-
nju popolnosti.

Borden's
Evaporated Milk

Čisto mleko z dežele, s smetano vred.

je prebil šipe na gladko, kot bi
ustrelil z granato.

Pri Vidi je vso noč gorela luč.

Ko se je bila Vida zaklenila v
svojo sobo, se je vrgla na postelo
in v hitro razločilo. Vstala je
si otrla solze, odprla je miznico
in položila na mizo zvezek
svoj dnevnik. Prinesla je črnilo
in pero, parkrat je še zavzdihni-
la, sedla je in pisala:

— 9. oktobra, ob 10. zvečer. —
Silno sem nesrečna. Severček lju-
bi mene, jaz Gorjupa. "Stara is-
torija", pravi Heine. Priznati
moram, da je Gorjup podoben za-
sanjanemu idealu — prav malo.
Toda kaj mi je? Ah, tisti poljub
zadnjič! Vinjen je bil nekoli, toda
njegovi ukradeni poljubi
me še danes žgo kot pekoč ogenj.
Nikdar mu ne odpustim greha!

Upala sem, da mi bo danes vsaj
za slovo priznal, da me ljubi. —
Čemu mi je dal nagelj? On slutí,
da ga ljubim, toda on se norčuje
z menoj. On je hrast, a jaz sem
trepetajoče bitje. Čemu je ljubo-
sumen na reveža Severja? Ah,
naj mu priznam, da ga ljubim!
Ne, to se ne spodobi! — Nikdar!
On odhaja in nikdar se ne bo va-
ridela več. Srce me ne vara.

Vida je odložila pero. Narav-
nala je budilko na pol sedmih in
se je odpravila v posteljo. Toda
zaspati ni mogla. Jokala se je.

Kar začuje narahlo trkanje.
Potegnila je odejo preko glave in
se tresla kot šiba na vodi. Ali naj
odpre? — Vida, Vida! — Da, to
je njegov diš. Ali se bo pregreši-
la, če odpre? Odgnila je odejo
in se zrazvala. Levico je tiščala
na burno utripajoče srce; hitro
odločena je zdrnila s postelje. . .
Toda že je vse utihnilo. Oprezno

Predebel in prebogati.

Leta 1763 je izdal David Hume
zgodovino Anglije od Cezarja do
revolucije leta 1688. Izvrstno de-
lo so hitro prodali. Hume je po-
stal bogat in je šel na Škotsko.
Založnik je hotel, naj Hume zgo-
dovino nadaljuje, a ta je odklo-
nil. Ker pa založnik le ni dal mi-
ru, mu Hume piše: — Ne morem
vam ustreči, in sicer iz štirih vz-
rokov: Prestar sem, predebel,
prelen in pa prebogati.

Desertir.

Napoleon je prvi bežal iz Rusi-
je. Ob Njemenu vpraša Rusa: —
Ali so šli tukaj že kakš francoski
desertirji čez reko? — Ne še, vi
ste prvi.

KAKO VAM SLUŽI VAŠ
GROCER.

Produksijski stroški Borden-ovega
Evaporiranega mleka so seveda visoki
radi posebnih varnostnih odredb, ka-
tere se je uveljavilo pri njega proiz-
vajanju. Ameriške hišne gospodinje pa
hitro iznajdejo, katero vrsto naj zahte-
vajo. Nikdo si ne more privoščiti, da
bi se izpostavljali slučajem glede mle-
ka, ki predstavlja najbolj bistveno člo-
veško živilo.

Vas grocer ve to in čeprav plača včasih
za Bordenovo mleko več kot za druge
slične proizvode, skuša vendar vedno
založiti svoje odjemalce z Evaporiranim
mlekom posebne iz-
vrstnosti. Proda vam
Borden-ovo za isto
isto ceno. Borden-
ovo kvaliteto dobite
za ceno, katero pla-
čate za navadne vr-
ste. Vprašajte zanj.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg. New YorkJejte in
shušajte

To je stara fraza, obrnjena narobe, to-
da moderne metode za odpravo maščobe
so omogočile ta izrek.
Če ste preveč debeli ter se hočete te-
leno vedeti, če radi jeste, pa kljub te-
mu hočete shušati za par funtov, sto-
rite to: pojdite k svojemu lekarnarju (ali
pa pisite na Marmola Prescription
Woodward Ave., Detroit, Mich.) ter mu
dajte (ali pošljite) en dolar. Za to ameri-
no svoto vam bo lekarnar pokazal pot, da
se izpolne vaša želja po lepih sloki, suhi
postavi. Dal vam bo zavoj Marmola Prescrip-
tion Tablet (Marmola Prescription
Tablets) sestavljenih po Marmola Prescrip-
tion. Eno morate vzeti po vsaki jedi in
pred počitkom, da boste pričeli izgubljati
maščobo stalno in lahko. Potem se zdravi-
te do zaželjene teže. Marmola Prescrip-
tion Tablet (Marmola Prescription Tablets)
so neškodljive ter dobre za splošno zdrav-
je. Ni vam treba stradati in vešanja
jejte kar se vam ljubi, vednajo naj se at-
leti, toda vzemite malo tableto a zaupa-
njem. Brez dvoma bo prebilo meso hitro
izginilo, vi boste pa ostali svoj naraven
jaz, lepo pokrit s trdim mesom in sloki-
mi mišicami.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Knjiga za dol-
ge zimske ve-
čere.

Slovensko-Amerikanski

KOLENDAR

za leto 1923

192 strani povesti, poučnih
čankov in razprav, pesmi,
slik, šale in razmoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
52 Cortlandt St., New YorkDobro se tudi pri zastopnikih
Glas Naroda.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Oslovska čeljust.

V boljše razumevanje sledečih
dveh anekdot moramo povedati,
da je Samson z oslovsko čeljustjo
hudo naklestil Filistejce ali
Filiste. Danes pa beseda filister
pomeni starokopitneža, človeka,
ki nikamor ne gre, ki je sam zase
ne pa za svet, pustega, dolgoča-
snega.

Lord Hamilton je bil nekaj ča-
sa državni podtajnik v Indiji, te-
daj ko je vladal tam lord Salys-
bury. O Salisburiju pripoveduje
Hamilton, da je nekdo kot mini-
strski predsednik povabil veliko
družbo, ki jo je kratkočasil na
vso moč. Bil pa je tudi hiter v
odgovoru in podkovan v sv. pi-
smu. Nekaj nadut modni gizdalin
je med obedom neprestano dražil
svojega soseda, starofrankovske-
ga plemenitaša z dežele, češ, da
je filister, dokler ga plemič ne
vpraša:

— Ne vem, kaj razumete z iz-
razom filister.

Tedaj se pa vmeša Salisbury
v pogovor in reče:

— Tega ne veste? Filister je

vendar oni mož, ki ga nadleguje
oslovska čeljust, kakor čitamo v
knjigi sodnikov 15, 15.

Približno isto se je zgodilo Vol-
taireju. Ni maral pesnika Pirona,
ki je bil pa najmanj tako duho-
vit kot Voltaire. Povabljen k ne-
kemu visokemu gospodu pravi
Voltaire, da gre samo pod tem
pogojem tja, ako ne bo povabljen
tudi Piron. Tega so bili pa že po-
vabili. Tedaj pravi Voltaire:

— Dobro, naj bo, a Piron ne
sme spregovoriti nobene besede.
Bal se je, da ne bi on sam preveč
otemnel. — Ta pogoj je bil pre-
hud in slednjič so se dogovorili,
da bo spregovoril Piron samo pet
besedi.

Sedejo k obedu. Piron je tih,
Voltaire govori vseprek. Poseb-
no Samson mu ta dan ni bil všeč,
da so vsa njegova junaška dela
bajke, in reče nazadnje:

— Če natančno pomislimo, jaz
bi lahko naredil natančno tako
kot Samson.

— In sicer z isto čeljustjo, —
se oglasi Piron. Voltaire gre od
mize proč, Piron je bil izpregovo-
ril samo pet besedi.

Kočljivo vprašanje.

Francoski maršal Saint-Arnaud
je imel zelo boječo hčerko. Več-
krat jo je opominjal, naj vendar
ne bo tako neumna in naj se ne
boji vsake malenkosti.

— Ali se ti krave nič ne bo-
jaš? — vpraša otročiček.

— Nič.

— Tudi psa ne?

— Bog obvari, čisto nič.

— Kaj pa ose, ali se te bojiš?

— Ne.

— Če pa grmi, se pa vendar bo-
jaš?

— Tudi takrat ne.

— Potem pa, ljubi atej, se pa
ti res nobenega drugega ne bojiš
kakor mame.

Dolgčas.

Friderik Pruski se je živahno
zgovarjal z d' Alembertom in
lordom Marshallom o dolgočasu.
kralj je rekel, da mu ni še nihče
natančno razložil, kaj je dolgčas.
Morebiti kdo od gospodov kaj
ve o tem.

— Midva ravno tako malo po-
znava to bolezen, kakor vi, veli-
čanstvo, — pravi d' Alembert.
— Vem pa, kako bi vi to zlo la-
hko prav dobro in temeljito pro-
učili.

— No, kako?

— Če boste res šli po vseh ev-
ropskih dvorih, kakor namerava-
te, boste dolgočasje čisto gotovo
tako pogosto srečali, da ga boste
prav kmalu natančno spoznali.

Znanje.

— Kako je to, da toliko znate?

— Je vprašal nekdo mladega Na-
poleona.

— Ker vedno mialim, — je bil
resni odgovor.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Hripavost

in kašelj sta zelo neprijetna sympto-
ma. Da preprečite težje posledice
vzemite

Severa's
Cough Balsam,

ki prinaša zaželeno in hitro pomoč.
Imajte ga pri roki v hiši za zimske
mesece.

Cena 26 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Almanah za leto 1923
je natisnjen. Dobe se po vseh le-
karnah zastoj, ali pišite nam.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Gluh, a ne mutast.

Astronom La Condamine so
sprejeli v francosko akademijo.
Zelo je bil gluh. Na dan spreje-
ma je napravil veliko družbo in
častiti družbi takole napil: —
Danes je sprejela nesmrtna druž-
ba La Condamine v svojo sredo.
Gluh je zares, tem bolj zanj, —
lep poklon — a ni mutast, tem
slabše za družbo.

KOTIČEK
OTROŠKO ZDRAVJEOSKRBA MATERINSTVA
in
OTROŠKEGA ZDRAVJA

"BREZ MLEKA NI MOŽA".

Napisal C. Houston Goudiss.

(Izdajatelj vodilne ameriške re-
vi je glede hranjenja, "The Fore-
cast"; ustanovitelj kuharske šo-
le istega imena itd.)

Človek je sesavec. Sesavec šč
bitja, kojih prava hrana je mle-
ko. Vse njihovo telo temelji na
tej čudoviti tekočini.

Mleko je edin naravni produkt,
ki je namenjen edinele v svrhu
hranitve. Vse drugo kar jemo ali
pijemo, ima še kako drugo svrhu.

Namen mleka je, vzdržati življen-
je. Če govorimo o hrani, zavze-
ma mleko prvo mesto.

Brez mleka bi človek ne mogel
živeti. Osušite dovajalne žleze v
materinih prsih, osušite jih v
kravjem, kozjem in koblinem vi-
menu, pa bodo po preteku ene
generacije izginili vsi ljudje. Če
pa vzamete človeku katerokoli
drugo hrano in mu pustite mleko,
bo človeštvo uspevalo.

Mleko je hrana, ki omogoča no-
vorojenemu življenju. To je hrana,
katero lahko zavirajo skoraj vsi
ljudje v teh ali onih okoliščinah.
Mleko je največji pripomoček
življenja.

Čisto mleko je največji blago-
slov človeštva. Nečisto mleko je
največja nevarnost človeštva. Vse
mleko je treba zaščititi ter njim
izvanredno skrbno ravnati. Mle-
ko naj služi kot blagoslov, ne pa
kot sredstvo ubijanja.

Največja naloga sveta je, da se
vsemu temu zadosti. Ta čudovita
hrana je tako navdana z življen-
jem, da jo takoj ob pričetku

